

**Национални
ресурси за
наставнике**
Рад са родитељима

Funded by
the European Union

Рад са родитељима

Овај документ је део **digi.well¹** националних ресурса за наставнике и описује практичне начине на које наставници могу сарађивати са родитељима и старатељима у оквиру приступа целе школе. Он пружа конкретне смернице, укључујући кратке савете за разговоре са родитељима и предлоге за заједничке сесије родитељ–наставник, са циљем јачања дијалога и подршке благостању деце у дигиталном свету.

Породица је без сумње место где деца и млади развијају своје вредности, навике и почетно разумевање дигиталног света. Приликом усвајања приступа на нивоу целе школе, тесна сарадња с родитељима/старатељима није факултативна. Будући да наставници редовно понављају да родитељи/старатељи често нису сигурни и да им је потребно усмерење да би се снашли у дигиталном свету, улога школе је да им помогне и да им то омогући, како би се за ученике осигурала континуитет и конзистентност и како би родитељи постали коаутори плана добробити своје деце.

Неговање дијалога: Краћи савети за покретање разговора које наставници могу поделити с родитељима

Наставници могу да искористе ове практичне реченице за почетак разговора како би укључили родитеље/старатеље у конструктиван дијалог о дигиталним навикама њихове деце. Тиме разговор између родитеља и детета излази из оквира једноставног постављања временских ограничења и прелази у домен познавања емоција и саморегулације.

- **Равнотежа и време:** Родитеље треба да подстакнемо да уведу јасна правила или принципе који се тичу времена проведеног испред екрана код куће – када, где и како се дигитални уређаји користе. У креирању ових правила, морају се да се саслушају деца и препозна њихова перспектива и потребе. Правила морају бити недвосмислена, реална, мора да постоји могућност њиховог праћења и јасно морају да се саопште свим члановима породице. Оно што је важно је да деци буде јасно да ће непоштовање

---

¹ Пројекат [digi.well](#) је двогодишњи пројекат који финансира Европска унија. Његов циљ је да истражи, развије и ојача приступ добробити у дигиталном свету на нивоу целе школе. Ослањајући се на подробно упознавање са потребама деце, младих, наставника и осталих просветних радника, пројекат развија скуп алата за самопроцену, изградњу капацитета и промовисање ове теме.

правила пратити претходно наведена последица (нпр. нема коришћења уређаја следећег дана). Код деце која имају паметне телефоне и расту у породицама са slabим/недоследним правилима коришћења уређаја која нису експлицитно наведена, постоји озбиљан ризик од претераног и проблематичног коришћења уређаја.

- **Квалитет времена проведеног испред екрана:** Родитељи/старатељи се морају усредсредити на то *када* и *зашто* њихова деца користе уређај, не само *колико дуго*. Кључно питање које се мора поставити је: „Могу ли лако да оставим [уређај]? Ако не, то је сигнал за озбиљнији разговор.“ Ова стратегија пребацује фокус са ограничавања времена проведеног испред екрана на неговање саморегулације и здравих навика².
- **Безбедност и приватност:** Родитељи могу да поставе питање: „Ко је у твојој дигиталној заједници?“ и да после тога наведу принцип: „Ако ту особу не би позвао у свој дом, онда она не би смела да буде ни у твом приватном чету.“ Циљ је да разговор буде отворен и да се нормализује разговор о онлајн пријатељима и потенцијалним ризицима без прибегавања моменталној осуди.
- **Моделовање:** Родитељи су главни узор. Наставници их морају подсетити: „Да ли остављате телефон током вечере? Деца копирају навике, не речи. Моделујте равнотежу коју желите да видите код детета.“ Овиме се узима у обзир кључна улога родитеља као главних инфлуенсера.
- **Сукоб и повреда:** Ако је дете доживело неки стрес онлајн, родитеље треба посаветовати да најпре провере како се дете осећа: „Чујем да те је то повредило.“ Онда се акценат мора преbacити на решавање проблема: „Шта ћеш сад да урадиш?“ То подстиче на отворено изношење проблема и повезује се директно са емотивном добробити³.

Јачање партнерства: Препоруке за заједничке сесије родитеља и наставника

Како би се промовисао неопходни континуитет, школе морају да укључе родитеље у **Акциони план** који се прави након коришћења *digi.well* Алата за самопроцену.

Заједничке сесије родитеља и наставника могле би да ојачају укљученост родитеља. Те сесије треба да буду практичне, са нагласком на вештине и да подстичу родитеље да наступају као коаутори културе добробити школе. Примери сесија могли би да обухвате:

² <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36106276/>.

³ <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2778505>.

- 1. Сесија „Резултати Алата за самопроцену и заједничка решења“:** Циљ је да се користе подаци (анонимни резултати Алата за самопроцену) као подстицај за разговор. Покажите родитељима у којим областима је школи највише потребна помоћ (нпр. дистракција ученика или дигитално вршњачко насиље). Активност би претпостављала поделу родитеља у мале групе како би разговарали о два-три конкретна решења код куће за област која има најмањи број бодова (нпр. ако је број бодова за „Равнотежу“ низак, радиће на стратегијама за заштиту времена за домаће задатке).
- 2. Радионица „Ученици као дигитални ментори“:** Циљ је да се искористе знања ученика (међугенерациско учење). Активност би се одвијала тако што би ученици из програма „Дигитални лидери“ (поменути у оквиру пресека стања у Португалији) водили обуке на којима би родитељи учили *како да користе* апликације које користе њихова деца (нпр. да подесе подешавања приватности на Инстаграму или да разумеју групну динамику на *Discord*-у). То код ученика ствара осећај одговорности, а код родитеља осећај компетентности.
- 3. Говор „Добробит и хигијена сна“:** Циљ је да се директно говори о утицају уређаја на здравље и на школски успех. Ова активност би подразумевала довођење у школу медицинске сестре или психолога (уз подршку [програма Cuida-te+](#)) како би се разговарало о вези између коришћења уређаја пред спавање и недостатка истрајности и активности на часу⁴.
- 4. Радионица „Повезани родитељи, повезана деца“:** У овој интерактивној радионици састају се родитељи деце која се међусобно друже, при чему наставници наступају као модератори и помажу да се формирају групе за дискусију на основу постојећих мрежа пријатељстава у разреду. У оквиру ових група, родитељи се упознају с тим како се њихова деца понашају онлајн; које игре играју, које платформе за комуникацију користе и да ли су ова окружења одговарајућа за њихов узраст. Родитељи се подстичу и да ускладе правила о времену испред екрана и дигиталним ограничењима како би се смањио ефекат вршњачког притиска. Затим свака група представља своје закључке и договорене акције широј заједници родитеља.

---

⁴ <https://link.springer.com/article/10.1007/s12310-023-09574-1>.